

**Μεθοδολογία κατάρτισης της νέας σειράς επιτοκίων
τραπεζικών καταθέσεων και δανείων**

Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), εφαρμόζοντας την ΠΔ/ΤΕ 2496/28.5.2002, άρχισε από το Σεπτέμβριο του 2002 να συγκεντρώνει τα επιτόκια των τραπεζικών καταθέσεων και χορηγήσεων σε νέα βάση και σύμφωνα με τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ΕΚΤ/2001/18. Ο Κανονισμός αυτός καθορίζει ενιαία μεθοδολογία συλλογής στοιχείων για τα επιτόκια καταθέσεων και δανείων των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ, προκειμένου να επιτευχθεί περαιτέρω εναρμόνιση των στατιστικών στοιχείων των επιτοκίων.

Η νέα σειρά των επιτοκίων επικαιροποιείται την 26^η εργάσιμη ημέρα μετά το τέλος του μήνα στον οποίο αναφέρονται τα στοιχεία και είναι διαθέσιμη στην παρούσα ιστοσελίδα της ΤτΕ, ενώ δημοσιεύεται και στο *Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας* (Πίνακες IV.24.1 – IV.24.6).

Ο τρόπος συλλογής των νέων επιτοκίων δημιουργεί ορισμένα προβλήματα συγκρισιμότητας με την παλαιά σειρά επιτοκίων που δημοσιευόταν μέχρι το τεύχος 71 στον Πίνακα IV.21 του *Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας*, ειδικά όσον αφορά τα επιτόκια των τραπεζικών δανείων. Λεπτομέρειες για τη συγκρισιμότητα της παλαιάς σειράς των επιτοκίων με τη νέα σειρά επιτοκίων δίνονται παρακάτω.

Γενικά μεθοδολογικά στοιχεία

Η ΤτΕ συλλέγει τη νέα σειρά των τραπεζικών επιτοκίων από το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΙ) που λειτουργούν στην Ελλάδα, είτε αυτά είναι ΠΙ με έδρα την Ελλάδα είτε υποκαταστήματα ξένων ΠΙ.

Η νέα σειρά αφορά μόνο τα επιτόκια των σχετικών τραπεζικών καταθέσεων και δανείων που είναι σε ευρώ και δεν καλύπτει όλη την πελατεία των ΠΙ, αλλά μόνο τα νοικοκυριά (στα οποία περιλαμβάνονται και τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν τα νοικοκυριά, π.χ. σύλλογοι, πολιτικά κόμματα κ.λπ.) και τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που είναι κάτοικοι Ελλάδος ή των άλλων χωρών της ζώνης του ευρώ. Διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνονται και τα επιτόκια των δανείων που χορηγούνται από τα ΠΙ, ενδεχομένως με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, σε ειδικές κατηγορίες δανειοδοτούμενων, π.χ. το προσωπικό τους, τους δημοσίους υπαλλήλους κ.ά. Η νέα σειρά των επιτοκίων αποτελείται από 18 επιτόκια καταθέσεων και 36 επιτόκια χορηγήσεων και γίνεται διάκριση μεταξύ αφενός των επιτοκίων που εφαρμόζονται στις νέες καταθέσεις και τα νέα δάνεια που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια του μηνός αναφοράς (Πίνακας 1) και αφετέρου των (μέσων) επιτοκίων εκτοκισμού του συνολικού υπόλοιπου των καταθέσεων και των δανείων όπως αυτά διαμορφώνονται στο τέλος του μηνός αναφοράς (Πίνακας 2).

Εκτός από τα επιτόκια, συλλέγονται και στοιχεία αναφορικά τόσο με το ύψος των νέων καταθέσεων και δανείων που πραγματοποιούνται κάθε μήνα (Πίνακας 1α) όσο και με το συνολικό υπόλοιπό τους, όπως αυτό διαμορφώνεται στο τέλος του μηνός (Πίνακας 2α). Οι πληροφορίες αυτές είναι απαραίτητες για τη στάθμιση και την ορθή αξιολόγηση των διαφόρων επιτοκίων. Οι επιμέρους κατηγορίες των καταθέσεων και των δανείων στις οποίες αναφέρονται τα επιτόκια επιλέχτηκαν από

το Ευρωσύστημα κατά τρόπο ώστε να καλύπτονται επαρκώς όλα τα προϊόντα όλων των χωρών, με αποτέλεσμα για ορισμένες κατηγορίες καταθέσεων ή δανείων ο όγκος των εργασιών στην Ελλάδα (αλλά και σε άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ) να είναι πολύ μικρός ή μηδενικός. Όταν ο όγκος εργασιών σε κάποια κατηγορία είναι μηδενικός, τότε τίθεται παύλα (-) στη σχετική θέση του Πίνακα. Όταν ο όγκος εργασιών προέρχεται από τρία μόνο ΠΙ, τότε το επιτόκιο δεν δημοσιεύεται για λόγους τήρησης της εμπιστευτικότητας των στοιχείων και τίθεται η ένδειξη μ.δ. (μη δημοσιεύσιμο) στη σχετική θέση του Πίνακα.

Το επιτόκιο υπολογίζεται αφού ληφθεί υπόψη ενδεχόμενος ανατοκισμός και με βάση το τι πληρώνει και τι εισπράττει για δικό του λογαριασμό το ΠΙ, δηλαδή όλα τα επιτόκια είναι προ φόρων και επιδοτήσεων και χωρίς τις εισφορές που καταβάλλουν οι πελάτες στο ΠΙ για λογαριασμό τρίτων (όπως π.χ. η εισφορά του Ν.128/75). Σημειώνεται επίσης ότι για τον υπολογισμό των επιτοκίων των δανείων λαμβάνονται υπόψη μόνο οι τόκοι που καταβάλλονται από τους πελάτες των ΠΙ για το δάνειο και όχι οι τυχόν λοιπές επιβαρύνσεις. Ειδικά όμως για τα καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια, οι τράπεζες αναφέρουν και το συνολικό ετήσιο ποσοστό επιβάρυνσης (ΣΕΠΕ) του πελάτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση ΦΙ-983/91 (ΦΕΚ 172, τεύχος Β' 21.3.91) των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Δικαιοσύνης και του Υφυπουργού Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε από την κοινή υπουργική απόφαση Ζ1/178/13.2.2001, που ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο τα οριζόμενα στις Οδηγίες 87/102/ΕΟΚ και 98/7/ΕΚ.

Οι επιμέρους κατηγορίες των επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων

Επιτόκια νέων καταθέσεων

Στον Πίνακα 1 δίνονται τα επιτόκια που εφαρμόζονται στις νέες καταθέσεις και στα νέα δάνεια. Πρώτα αναφέρονται τα επιτόκια των νέων καταθέσεων από νοικοκυριά (επιτόκια 1-8) και από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (επιτόκια 9-12). Όπως προαναφέρθηκε, στα νοικοκυριά περιλαμβάνονται, εκτός από τα φυσικά πρόσωπα, και τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν τα νοικοκυριά (σύλλογοι, πολιτικά κόμματα κ.ά.). Στις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται όλες οι ιδιωτικές, δημόσιες (ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λπ.) και δημοτικές/κοινοτικές επιχειρήσεις, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές εταιρίες και τα μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.¹ Σημειώνεται επίσης ότι δεν περιλαμβάνονται τα επιτόκια που αφορούν τις καταθέσεις από και τα δάνεια προς την κεντρική κυβέρνηση, τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (νομαρχίες, δήμοι, κοινότητες) και τους λοιπούς δημόσιους οργανισμούς (νοσοκομεία, πανεπιστήμια και λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου).

Στη κατηγορία των **καταθέσεων μίας ημέρας από νοικοκυριά** περιλαμβάνονται οι καταθέσεις σε τρεχούμενους λογαριασμούς αλλά και οι καταθέσεις ταμιευτηρίου, δεδομένου ότι οι αναλήψεις από τις τελευταίες γίνονται σε πρώτη ζήτηση και χωρίς την επιβολή ποινής από τα ΠΙ. Το επιτόκιο των καταθέσεων μίας ημέρας (επιτόκιο 1) είναι ο σταθμικός μέσος όρος του επιτοκίου των

¹ Στα μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα περιλαμβάνονται οι εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, επενδύσεων χαρτοφυλακίου, παροχής πιστώσεων, παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, χρηματιστηριακές εταιρίες κ.λπ.

τρεχούμενων λογαριασμών (επιτόκιο 2) και του επιτοκίου των **καταθέσεων ταμειυτηρίου** (επιτόκιο 3). Το τελευταίο αυτό επιτόκιο αποτελεί συνέχεια της παλαιάς σειράς που αναφέρεται στον Πίνακα IV.21 του τεύχους 71 του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας ως ‘επιτόκιο καταθέσεων ταμειυτηρίου’.

Χαρακτηριστικό των καταθέσεων μίας ημέρας είναι ότι, σε περίπτωση αναπροσαρμογής του επιτοκίου τους, το νέο επιτόκιο εφαρμόζεται στο συνολικό υπόλοιπο των καταθέσεων και όχι μόνο στα ποσά που κατατίθενται μετά την ημερομηνία αναπροσαρμογής του. Για το λόγο αυτό, στην κατηγορία των καταθέσεων μίας ημέρας το ποσό των νέων καταθέσεων στη διάρκεια του μηνός αναφοράς ταυτίζεται με το υπόλοιπό τους στο τέλος του μηνός. Ως επιτόκιο των ανωτέρω καταθέσεων λογίζεται το επιτόκιο που ισχύει στο τέλος του μηνός, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το ενδεχόμενο το επιτόκιο αυτό να ίσχυσε για μερικές μόνο ημέρες και όχι για ολόκληρο το μήνα. Το επιτόκιο στο μήνα αναφοράς υπολογίζεται ως ο σταθμικός μέσος όρος των επιτοκίων όλων των ΠΙ, με συντελεστές στάθμισης τα μερίδια των ΠΙ στο υπόλοιπο των σχετικών καταθέσεων στο τέλος του μηνός αναφοράς. Επομένως, το επιτόκιο μπορεί να μεταβληθεί είτε λόγω μεταβολής των επιτοκίων των επιμέρους ΠΙ, είτε λόγω μεταβολής των μεριδίων των ΠΙ στις συνολικές καταθέσεις μίας ημέρας, στο βαθμό βέβαια που τα επιτόκια των επιμέρους ΠΙ διαφέρουν μεταξύ τους.

Στην κατηγορία των **καταθέσεων με συμφωνημένη διάρκεια από νοικοκυριά** (επιτόκια 4-6) καταγράφονται κυρίως, αλλά όχι μόνο, τα επιτόκια των νέων προθεσμιακών καταθέσεων που έγιναν στη διάρκεια του μηνός. Το επιτόκιο υπολογίζεται ως ο σταθμικός μέσος όρος των επιτοκίων των επιμέρους ΠΙ, με συντελεστές στάθμισης το μερίδιο των ΠΙ στο συνολικό ποσό των αντίστοιχων νέων καταθέσεων στο μήνα αναφοράς. Μια προθεσμιακή κατάθεση θεωρείται ως νέα κατάθεση στο μήνα αναφοράς όταν κατά το μήνα αυτό καθορίζονται για πρώτη φορά οι όροι της, δηλαδή το ποσό, το επιτόκιο και η διάρκειά της. Ανανεώσεις προθεσμιακών καταθέσεων κατά τις οποίες δεν μεταβάλλεται κανένας από τους όρους της δεν θεωρούνται ως νέες. Αντίθετα, εάν κατά την ανανέωση μεταβληθεί είτε το ποσό, είτε το επιτόκιο, είτε η διάρκεια, τότε θεωρείται ότι γίνεται μια νέα κατάθεση. Στην Ελλάδα, σχεδόν το σύνολο των προθεσμιακών καταθέσεων έχει μικρή διάρκεια και περιλαμβάνεται στην κατηγορία “έως 1 έτος” (επιτόκιο 4). Το επιτόκιο της κατηγορίας αυτής μπορεί να αποτελέσει τη συνέχεια της σειράς που αναφέρεται στον Πίνακα IV.21 του τεύχους 71 του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας ως “επιτόκιο καταθέσεων προθεσμίας έως 1 έτος”. Στην κατηγορία “άνω του ενός και έως 2 έτη” ο όγκος των νέων καταθέσεων είναι σχετικά μικρός και επιπλέον λίγα μόνο ΠΙ αναφέρουν ότι έχουν δραστηριότητα στην κατηγορία αυτή των καταθέσεων, γεγονός που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση του επιτοκίου αυτού. Το ίδιο ισχύει και για την κατηγορία “άνω των 2 ετών” (επιτόκιο 6). Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στις κατηγορίες των καταθέσεων με συμφωνημένη διάρκεια περιλαμβάνονται και τα προϊόντα εγγυημένου κεφαλαίου, τα οποία όμως γενικά έχουν διάρκεια άνω του ενός έτους. Στα προϊόντα εγγυημένου κεφαλαίου, η απόδοση συνδέεται με την εξέλιξη είτε ορισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας είτε ενός χρηματιστηριακού δείκτη, και γενικά από τη μελλοντική διαμόρφωση συγκεκριμένου οικονομικού μεγέθους ή δείκτη. Τη στιγμή που γίνεται η συμφωνία του ΠΙ με τον πελάτη, η μελλοντική διαμόρφωση του μεγέθους αυτού είναι άγνωστη, επομένως άγνωστη είναι και η απόδοση του συγκεκριμένου τραπεζικού προϊόντος για τον πελάτη. Για τα προϊόντα αυτά, το βέβαιο είναι ότι στη λήξη τους ο πελάτης θα εισπράξει το αρχικό του κεφάλαιο. Επομένως, για την περίοδο που

μεσολαβεί μέχρι τη λήξη τους, το επιτόκιο των προϊόντων αυτών θεωρείται ότι είναι μηδενικό ή, γενικότερα, ίσο με την ελάχιστη εγγυημένη απόδοση.

Στην κατηγορία των **καταθέσεων υπό προειδοποίηση** (επιτόκια 7-8) περιλαμβάνονται εκείνες οι καταθέσεις ταμειυτηρίου στις οποίες η ανάληψη των χρημάτων μπορεί να γίνει είτε μετά την πάροδο προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος από σχετική προειδοποίηση του καταθέτη είτε σε πρώτη ζήτηση, αλλά μόνο αφού επιβληθεί κάποια χρηματική ποινή. Οι απλές καταθέσεις ταμειυτηρίου, που είναι και οι πλέον συνήθεις στην Ελλάδα, δεν εμπίπτουν στη κατηγορία αυτή αλλά, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνονται στις καταθέσεις μίας ημέρας. Στην κατηγορία όμως των “καταθέσεων υπό προειδοποίηση άνω των 3 μηνών” (επιτόκιο 8) περιλαμβάνονται οι καταθέσεις στεγαστικού ταμειυτηρίου, εάν το δικαίωμα λήψης στεγαστικού δανείου θεμελιώνεται μετά την παρέλευση τουλάχιστον δύο ετών.

Στις καταθέσεις από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις αντιστοιχούν δύο μόνο κατηγορίες επιτοκίων, δεδομένου ότι οι καταθέσεις υπό προειδοποίηση δεν είναι διαδεδομένες στην περίπτωση των επιχειρήσεων. Στις **καταθέσεις μίας ημέρας** (επιτόκιο 9) περιλαμβάνονται οι καταθέσεις όψεως. **Το επιτόκιο της κατηγορίας αυτής μπορεί να αποτελέσει τη συνέχεια της σειράς που αναφέρεται στον Πίνακα IV.21 του τεύχους 71 του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας ως “επιτόκιο καταθέσεων όψεως”**. Για τις **καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια** (επιτόκια 10-12) ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για τα νοικοκυριά. Και στην περίπτωση των επιχειρήσεων, αναλυτικό ενδιαφέρον παρουσιάζει μόνο η κατηγορία “έως 1 έτος” (επιτόκιο 10).

Στο επιτόκιο 13 δίνεται το επιτόκιο των νέων **συμφωνιών επαναγοράς (repos)**, χωρίς διάκριση κατά διάρκεια και κατηγορία επενδυτή (δηλ. νοικοκυριά ή μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις). Τα repos έχουν γενικά μικρή διάρκεια, ενώ η διάκριση μεταξύ ιδιωτών και επιχειρήσεων δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον. Ως προς το τι θεωρείται νέα συμφωνία επαναγοράς, ισχύουν εν προκειμένω τα ίδια όπως και στην περίπτωση των καταθέσεων με συμφωνημένη διάρκεια.

Επιτόκια νέων δανείων

Στη συνέχεια του Πίνακα 1 δίνονται τα επιτόκια των νέων δανείων προς νοικοκυριά, τα οποία διακρίνονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία (επιτόκια 14-17) αφορά **δάνεια χωρίς καθορισμένη διάρκεια** και περιλαμβάνει: (α) τα δάνεια μέσω πιστωτικών καρτών (επιτόκιο 15), (β) τα ανοικτά δάνεια (επιτόκιο 16), όπου ο πελάτης έχει ένα ανώτατο πιστωτικό όριο και ανάλογα με τις ανάγκες του μπορεί να πραγματοποιεί αναλήψεις μέχρι το όριο αυτό, και (γ) υπεραναλήψεις από τρεχούμενους λογαριασμούς (επιτόκιο 17). Ο σταθμικός μέσος όρος των επιτοκίων αυτών των τριών επιμέρους υποκατηγοριών δανείων δίνεται στο επιτόκιο 14, ως το επιτόκιο των δανείων χωρίς καθορισμένη διάρκεια. Στην κατηγορία αυτή, ως “νέα δάνεια” θεωρείται το συνολικό υπόλοιπο των ανωτέρω υποκατηγοριών, όπως διαμορφώνεται στο τέλος του μηνός αναφοράς. Το επιτόκιο υπολογίζεται ως ο σταθμικός μέσος όρος των επιτοκίων των επιμέρους ΠΙ, με συντελεστές στάθμισης τα μερίδια των ΠΙ στα υπόλοιπα των αντίστοιχων δανείων στο τέλος του μηνός αναφοράς.

Οι υπόλοιπες τρεις κατηγορίες (επιτόκια 18-27) αφορούν δάνεια με καθορισμένη διάρκεια, που καλύπτουν τις **καταναλωτικές, στεγαστικές και λοιπές ανάγκες** των νοικοκυριών. Και για τις τρεις αυτές κατηγορίες δανείων τα ΠΙ αναφέρουν τα επιμέρους επιτόκια όχι με βάση τη διάρκεια του δανείου (αν δηλαδή αυτό είναι βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο), αλλά με βάση την *αρχική* περίοδο για

την οποία το επιτόκιο παραμένει σταθερό, δεδομένου ότι το στοιχείο αυτό έχει πρωταρχική σημασία για τον τρόπο μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Η πρώτη υποκατηγορία (επιτόκια 18, 21, 25) αφορά δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο καθώς και δάνεια με επιτόκιο σταθερό έως και 1 έτος. Η δεύτερη υποκατηγορία (επιτόκια 19, 22, 26) αφορά δάνεια με επιτόκιο σταθερό για περίοδο μεγαλύτερη του ενός έτους και έως 5 έτη και η τρίτη υποκατηγορία (επιτόκια 20, 23, 27) δάνεια με επιτόκιο σταθερό για περίοδο μεγαλύτερη των 5 ετών. Ειδικά για τα στεγαστικά δάνεια, που έχουν συνήθως μακρά διάρκεια, υπάρχει και τέταρτη υποκατηγορία, δηλαδή δάνεια με επιτόκιο σταθερό για περίοδο μεγαλύτερη των 10 ετών (επιτόκιο 24). Ως νέα δάνεια θεωρούνται οι νέες συμβάσεις δανείων που συνομολογήθηκαν στη διάρκεια του μηνός αναφοράς, ανεξάρτητα από την πορεία της εκταμίευσης των δανείων. Επισημαίνεται ότι στα στεγαστικά δάνεια περιλαμβάνονται, εκτός από τα δάνεια για αγορά ή ανέγερση κατοικίας, και τα δάνεια για επισκευή ή αναπαλαίωση κατοικίας. Στα λοιπά δάνεια προς νοικοκυριά περιλαμβάνονται τα σπουδαστικά δάνεια, τα δάνεια για εξόφληση φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων, τα δάνεια προς φυσικά πρόσωπα για αγορά μετοχών, καθώς και τα δάνεια προς τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα. Το επιτόκιο υπολογίζεται ως ο σταθμικός μέσος όρος των επιτοκίων των επιμέρους ΠΙ, με συντελεστές στάθμισης τα μερίδια κάθε ΠΙ στο συνολικό ποσό των νέων δανείων στο μήνα αναφοράς.

Στο επόμενο τμήμα του Πίνακα 1 δίνονται τα επιτόκια των νέων δανείων προς επιχειρήσεις (επιτόκια 28-36), τα οποία διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία (επιτόκια 28-30) αφορά, όπως και στην περίπτωση των νοικοκυριών, το επιτόκιο των **δανείων χωρίς καθορισμένη διάρκεια**, δηλαδή το επιτόκιο για πιστοδοτήσεις μέσω αλληλόχρεων λογαριασμών (επιτόκιο 29) και το επιτόκιο για υπεραναλήψεις από λογαριασμούς όψεως (επιτόκιο 30). Ο σταθμικός μέσος όρος των δύο αυτών επιτοκίων δίνεται στο επιτόκιο 28 ως το επιτόκιο των δανείων χωρίς καθορισμένη διάρκεια. **Το επιτόκιο των αλληλόχρεων λογαριασμών μπορεί να αποτελέσει τη συνέχεια της σειράς που αναφέρεται στον Πίνακα IV.21 του τεύχους 71 του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας ως ‘βραχυπρόθεσμο επιτόκιο χορηγήσεων προς επιχειρήσεις’.** Οι άλλες δύο κατηγορίες αφορούν τα επιτόκια των **δανείων συγκεκριμένου ποσού και διάρκειας**. Γίνεται διάκριση μεταξύ των επιτοκίων των σχετικά μικρού ύψους δανείων (δηλαδή μέχρι 1 εκατ. ευρώ) και των σχετικά μεγάλων δανείων (δηλαδή άνω του 1 εκατ. ευρώ). Τα επιτόκια διακρίνονται, όπως και στην περίπτωση των δανείων προς τα νοικοκυριά, όχι με βάση τη διάρκεια του δανείου, αλλά με βάση την *αρχική* περίοδο για την οποία το επιτόκιο παραμένει σταθερό. Τα νέα δάνεια αφορούν και πάλι όσα συνομολογήθηκαν στη διάρκεια του μηνός αναφοράς, ανεξάρτητα από το χρόνο εκταμίευσής τους.

Στο τελευταίο τμήμα του Πίνακα 1 δίνονται τέσσερα επιπλέον επιτόκια δανείων προς νοικοκυριά (επιτόκια 37-40). Το πρώτο (επιτόκιο 37) αφορά το μέσο επιτόκιο για το **σύνολο των νέων καταναλωτικών δανείων** συγκεκριμένου ποσού και διάρκειας, το οποίο είναι ο σταθμικός μέσος όρος των επιτοκίων που αναφέρονται στα επιτόκια 18-20, με συντελεστές στάθμισης τα σχετικά ποσά των νέων δανείων. Με τον ίδιο τρόπο υπολογίζεται και το μέσο επιτόκιο του **συνόλου των νέων στεγαστικών δανείων** (επιτόκιο 38), δηλαδή ως ο σταθμικός μέσος όρος των επιτοκίων που αναφέρονται στα επιτόκια 21-24. Για τις δύο αυτές κατηγορίες δανείων δίνονται στα επιτόκια 39 και 40 και τα επιτόκια που αντιπροσωπεύουν το **συνολικό ετήσιο ποσοστό επιβάρυνσης (ΣΕΠΕ)**.

Ποσά νέων καταθέσεων και δανείων κατά κατηγορία

Στον Πίνακα 1α δίνεται, σε εκατομμύρια ευρώ, το ποσό των νέων καταθέσεων και δανείων για όλες τις κατηγορίες των επιτοκίων που αναφέρονται στο Πίνακα 1. Όπως προαναφέρθηκε, για ορισμένες κατηγορίες καταθέσεων και δανείων (ποσά 1, 2, 3, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 28, 29 και 30) ο όγκος των νέων εργασιών στη διάρκεια του μηνός αναφοράς συμπίπτει με το υπόλοιπο των σχετικών καταθέσεων ή δανείων στο τέλος αυτού του μηνός, γεγονός που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν επιχειρούνται συγκρίσεις των νέων καταθέσεων και δανείων ανά κατηγορία. Σημειώνεται ότι, όπου δεν υπάρχει όγκος εργασιών, τίθεται παύλα (-), οπότε παύλα τίθεται και στην αντίστοιχη θέση του Πίνακα 1. Εάν υπάρχει όγκος εργασιών αλλά είναι μικρότερος των 500.000 ευρώ, τότε στη σχετική θέση του Πίνακα 1α τίθεται 0, ενώ στην αντίστοιχη θέση του Πίνακα 1 καταγράφεται το σχετικό επιτόκιο. Εάν υπάρχει όγκος εργασιών αλλά προέρχεται από ένα μόνο ΠΙ, τότε, όπως και στον Πίνακα 1, ο όγκος δεν καταγράφεται, αλλά τίθεται η ένδειξη μ.δ.

Επιτόκια στα υφιστάμενα υπόλοιπα καταθέσεων

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται τα επιτόκια που εφαρμόζονται στα υπόλοιπα των καταθέσεων και δανείων, χωριστά για νοικοκυριά και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Διευκρινίζεται ότι στον Πίνακα αυτό δεν δίνονται επιτόκια για καταθέσεις μίας ημέρας και καταθέσεις υπό προειδοποίηση, επειδή, όπως προαναφέρθηκε, για τις κατηγορίες αυτές το ποσό των νέων καταθέσεων συμπίπτει με το υπόλοιπό τους και τα σχετικά επιτόκια παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Για τις καταθέσεις με **συμφωνημένη διάρκεια** δίνονται τα επιτόκια που ισχύουν στο τέλος του μηνός αναφοράς, ένα για τις καταθέσεις με αρχική διάρκεια μέχρι 2 έτη (επιτόκια 1 και 3) οι οποίες περιλαμβάνονται στα νομισματικά μεγέθη, και ένα για τις καταθέσεις με διάρκεια μεγαλύτερη των 2 ετών (επιτόκια 2 και 4), οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στα νομισματικά μεγέθη. Τέλος, στο επιτόκιο 5 δίνεται το μέσο επιτόκιο για το συνολικό **υπόλοιπο των repos** στο τέλος του μηνός αναφοράς, χωρίς διάκριση κατά διάρκεια και κατηγορία επενδυτή (δηλ. νοικοκυριά ή μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις).

Επιτόκια στα υφιστάμενα υπόλοιπα δανείων

Όσον αφορά τα δάνεια προς νοικοκυριά, ο Πίνακας 2 δίνει τα επιτόκια για δύο κατηγορίες δανείων: (α) **στεγαστικά δάνεια** (επιτόκια 6-8) και (β) **καταναλωτικά και λοιπά δάνεια** (επιτόκια 9-11). Τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων διακρίνονται, ανάλογα με την *αρχική* διάρκεια των δανείων, σε τρεις υποκατηγορίες: με διάρκεια έως και 1 έτος (επιτόκιο 6) που αφορά επισκευαστικά δάνεια, με διάρκεια από 1 έως και 5 έτη (επιτόκιο 7) και με διάρκεια άνω των 5 ετών (επιτόκιο 8). **Το τελευταίο αυτό επιτόκιο μπορεί να αποτελέσει τη συνέχεια της σειράς που αναφέρεται στον Πίνακα IV.21 του τεύχους 71 του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας ως “επιτόκιο στεγαστικών δανείων”.**

Η δεύτερη κατηγορία επιτοκίων των δανείων προς νοικοκυριά περιλαμβάνει ομαδοποιημένα τα επιτόκια των καταναλωτικών και των λοιπών δανείων προς τα νοικοκυριά. Όπως και για τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων, γίνεται διάκριση των επιτοκίων ανάλογα με την *αρχική* διάρκεια του δανείου. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα δάνεια προς νοικοκυριά χωρίς καθορισμένη διάρκεια (πιστωτικές κάρτες, ανοικτά δάνεια, υπεραναλήψεις από τρεχούμενους λογαριασμούς) περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα των καταναλωτικών και λοιπών δανείων και κατατάσσονται κυρίως στη

κατηγορία “με διάρκεια έως 1 έτος” (επιτόκιο 9) και σε μικρότερο βαθμό στην κατηγορία “με διάρκεια άνω του ενός και έως 5 έτη” (επιτόκιο 10). Επομένως, τα επιτόκια αυτών των κατηγοριών ενσωματώνουν και τα επιτόκια των πιστωτικών καρτών, των ανοικτών δανείων και των υπεραναλήψεων από τρεχούμενους λογαριασμούς.

Τα επιτόκια των δανείων προς επιχειρήσεις διακρίνονται επίσης, ανάλογα με την *αρχική* διάρκεια του δανείου, σε τρεις υποκατηγορίες (επιτόκια 12-14). Επισημαίνεται ότι τα δάνεια προς επιχειρήσεις χωρίς καθορισμένη διάρκεια (αλληλόχρεοι λογαριασμοί, υπεραναλήψεις από λογαριασμούς όψεως) περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα των δανείων προς επιχειρήσεις στη κατηγορία “με διάρκεια έως 1 έτος”. Επομένως, το επιτόκιο της κατηγορίας αυτής ενσωματώνει και πληροφορίες για τα επιτόκια των δανείων χωρίς καθορισμένη διάρκεια.

Επιτόκια στα υφιστάμενα υπόλοιπα δανείων

Τέλος, στον Πίνακα 2α δίνονται, για όλα τα επιτόκια που αναφέρονται στον Πίνακα 2, τα αντίστοιχα υπόλοιπα των καταθέσεων ή των δανείων στο τέλος του μηνός αναφοράς.